

Прилог 15. 5 Поступак израде и одбране докторске дисертације односно докторског уметничког пројекта¹

IV ПОСТУПАК ПРИПРЕМЕ И УСЛОВИ ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Појам докторске дисертације

Члан 23.

Докторска дисертација је завршни део студијског програма докторских студија и представља самостални и оригинални научноистраживачки рад кандидата у одговарајућој научној области или више научних области и подложна је јавној оцени.

Докторска дисертација је рад монографског типа.

Факултети могу прописати да је докторска дисертација и скуп објављених научних радова који представљају тематску целину, са синтетичким приказом докторске дисертације која обавезно садржи увод, дискусију и закључак. Најмањи број радова за докторску дисертацију овог типа је 3 из категорија M21, M22 или M23, а најмање један рад мора бити из категорије M21 или M22. Кандидат мора обавезно бити први аутор најмање 3 рада, од којих је бар један из категорије M21 или M22. Докторска дисертација, треба да буде израђена у складу са етичким стандардима.

Облик и садржај докторске дисертације

Члан 24.

Докторска дисертација има прописан облик и садржај.

Сенат Универзитета доноси Упутство о облику и садржају докторске дисертације која се брани на Универзитету у Београду.

Члан 25.

Докторска дисертација се пише и брани на српском језику, односно на језику за који је студијски програм акредитован.

Докторска дисертација се може написати и/или бранити и на страном језику и ако се студије не реализују на том језику, под условом да чланови комисије за оцену, односно чланови комисије за одбрану докторске дисертације владају тим језиком, при чему се сачињава проширени апстракт на српском језику, а у складу са Статутом Универзитета.

Пријаве и извештаји комисија када се дисертација брани на страном језику морају да буду и на српском и на одговарајућем страном језику

Члан 26.

Студент докторских студија стиче право да пријави докторску дисертацију када испуни прописане услове дефинисане студијским програмом и општим актом факултета, односно Универзитета.

¹ ПРАВИЛНИК О ДОКТОРСКИМ СТУДИЈАМА НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 191/16, 212/19, 215/20, 217/20, 228/21, 230/21, 241/22 и 259/24)

1. Пријава теме докторске дисертације

Подношење пријаве теме докторске дисертације

Члан 27.

Студент подноси пријаву теме докторске дисертације одговарајућем телу факултета на одговарајућем обрасцу (Образац 2).

Уз пријаву се прилаже:

- образложење теме (научна област из које је тема, предмет научног истраживања, основне хипотезе, циљ истраживања и очекивани резултати, методе истраживања и оквирни списак стручне литературе која ће се користити);
- биографија кандидата;
- библиографија кандидата;
- изјава да предложеној тему кандидат није пријављивао на другој високошколској установи у земљи или иностранству;
- мишљење одговарајућих етичких комитета о етичким аспектима истраживања, уколико је предвиђено посебним прописима.

Уз пријаву, кандидат прилаже доказе да испуњава услове за пријаву теме.

Члан 28.

Пријаву теме докторске дисертације разматра одговарајуће тело факултета, и предлаже ментора и Комисију за оцену научне заснованости теме докторске дисертације.

Студент докторских студија брани предложеној тему пред одговарајућим телом из става 1. овог члана, потенцијалним ментором и осталим заинтересованим лицима. Процедуре које претходе пријави теме докторске дисертације и надлежно тело из става 1. овог члана прописује факултет.

Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације

Члан 29.

Комисију за оцену научне заснованости теме докторске дисертације именује наставно-научно веће на предлог надлежног тела из члана 28. став 1. овог правилника.

Комисију чине најмање три наставника и истраживача из научне области из које је тема докторске дисертације и који испуњавају услове из Стандарда, од којих најмање један члан није у радном односу на факултету на којем је пријављена тема докторске дисертације.

Комисија бира председника из реда својих чланова.

Предложени ментор не може бити члан Комисије, уколико другачије није прописано општим актима факултета.

Извештај Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације

Члан 30.

Председник Комисија за оцену научне заснованости теме докторске дисертације у року од 30 дана од дана именовања Комисије припрема извештај о оцени и научној заснованости теме докторске дисертације на основу мишљења чланова Комисије, а извештај потписују сви чланови комисије.

Извештај комисије из става 1. овог члана садржи:

- основне податке о кандидату и дисертацији (име, презиме и биографију кандидата, предлог теме, податке о претходном школовању кандидата и о оствареним ЕСПБ бодовима на докторским студијама и оцену важнијих радова кандидата);
- предмет и циљ дисертације (показати да је реч о оригиналној идеји значајној за развој науке, њену примену, односно развој научне мисли уопште);
- основне хипотезе од којих ће се полазити у истраживању (хипотезе које ће се научно потврдити или оборити);
- методе које ће се у истраживању применити;
- очекиване резултате и научни допринос (конкретно навести очекивани допринос одређеној области науке);
- оквирни списак литературе;
- закључак;
- име и референце предложеног ментора; - датум и потпис чланова комисије.

Члан комисије може поднети издвојено мишљење о научној заснованости теме докторске дисертације, са образложењем.

Извештај комисије се предаје и у електронском облику.

Извештај се доставља наставно-научном већу факултета.

Уколико Комисија не сачини извештај у року из става 1. овог члана, именује се нова комисија.

Одлука о прихватању теме докторске дисертације и одређивању ментора

Члан 31.

Одлуку о прихватању теме докторске дисертације и одређивању ментора доноси наставно-научно веће факултета, на основу извештаја комисије из члана 26. овог правилника и писане сагласности о прихватању менторства.

Наставно-научно веће приликом доношења одлуке оцењује:

- 1) да ли је реч о оригиналној идеји и
- 2) да ли је тема од значаја за развој науке, примену њених резултата, односно развој научне мисли уопште.

Разматрајући извештај наставно-научно веће факултета може донети одлуку о прихватању теме докторске дисертације и одређивању ментора, одлуку о неприхватању теме докторске дисертације и одређивању ментора, односно закључак о одлагању са предлогом у ком делу и на који начин је потребно да се извештај Комисије за оцену научне заснованости теме докторске дисертације измени или допуни и у ком року.

Негативна одлука наставно-научног већа из става 3. овог члана мора бити образложена.

*Сагласност на одлуку о прихватању теме докторске
дисертације и одређивању ментора*

Члан 32.

На одлуку о прихватању теме докторске дисертације и одређивању ментора сагласност даје одговарајуће веће научних области Универзитета, односно Веће за интердисциплинарне, мултидисциплинарне и трансдисциплинарне студије (у даљем тексту: Веће за ИМТ студије) за студијске програме који су акредитовани у ИМТ пољу. Уз захтев за давање сагласности (Образац 3.), већу научних области, односно Већу за ИМТ студије, прилажу се и:

- одлука наставно-научног већа факултета о прихватању теме докторске дисертације и одређивању ментора и
- извештај Комисије о оцени научне заснованости теме докторске дисертације.

Веће научних области, односно Веће за ИМТ студије, оцењује:

- 1) да ли се из образложења теме може закључити да је реч о оригиналној идеји;
- 2) да ли је предложена тема од значаја за развој науке, примену њених резултата, односно развој научне мисли уопште и
- 3) да ли ментор испуњава услове прописане овим правилником.

У поступку одлучивања о захтеву за давање сагласности, веће научних области, односно Веће за ИМТ студије, може донети одлуку о давању сагласности или одлуку да се не даје сагласност на одлуку о прихватању теме докторске дисертације и одређивању ментора. Ако веће научних области, односно Веће за ИМТ студије, оцени да недостају одређени елементи потребни за одлучивање, донеће закључак о одлагању разматрања захтева ради прибављања допуне и одредиће рок у коме факултет треба да достави тражену допуну.

Веће научних области, односно Веће за ИМТ студије, је дужно да донесе одлуку о давању или одлуку којом се не даје сагласности у року од 60 дана од дана пријема захтева на Универзитету.

Негативна одлука већа научних области, односно Већа за ИМТ студије, из става 5. овог члана мора бити образложена.

На негативну одлуку већа научних области, односно Већа за ИМТ студије, из става 5. овог члана факултет-подносилац захтева може поднети приговор Сенату Универзитета у року од 15 дана од дана пријема одлуке.

Сенат може усвојити приговор ако утврди да је основан и донети одлуку о давању сагласности на предлог теме докторске дисертације и одређивању ментора или одбити приговор као неоснован и донети одлуку којом се потврђује првостепена одлука.

Одлука Сената Универзитета о приговору је коначна.

Достављање одлуке

Члан 33.

По добијању одлуке о давању сагласности, факултет одлуку о прихватању теме и одређивању ментора доставља студенту и ментору.

2. Оцена докторске дисертације

Подношење докторске дисертације на оцену

Члан 34.

Студент који је завршио израду докторске дисертације подноси је на оцену уколико је испунио све услове предвиђено студијским програмом докторских студија и има као први аутор, односно аутор са највећим доприносом, најмање један објављен рад у научном часопису, који је садржински повезан са докторском дисертацијом, у складу са Стандардима и општим актом факултета.

Уколико рад није објављен у часопису прихватиће се и рад коме је додељен DOI број.

Уколико има више аутора рада са подједнаким доприносом у раду, само један од аутора може да користи тај рад као услов за одбрану докторске дисертације.

Када је докторска дисертација у облику скупа објављених научних радова, кандидат мора испунити услове дефинисане чланом 23. став 3. овог правилника.

Мишљење о испуњености услова за одбрану докторске дисертације даје одговарајуће тело факултета (програмски савет, катедра, колегијум докторских студија и сл.) и предлаже Комисију за оцену докторске дисертације.

Члан 35.

Пре упућивања докторске дисертације у поступак оцењивања факултет врши проверу оригиналности одговарајућим софтвером који обезбеђује Универзитет.

Уколико се софтвером утврди постојање чињеница које указују на сумњу у оригиналност о томе се обавештава декан, а предмет се прослеђује ментору.

Ментор је у обавези да уради процену оригиналности докторске дисертације узимајући у обзир резултате софтверске анализе.

Писано мишљење о процени оригиналности докторске дисертације и резултате софтверске анализе ментор доставља декану.

Члан 36.

Докторску дисертацију у електронском облику и одговарајућем броју штампаних примерака студент подноси факултету најкасније шест месеци пре истека рока за завршетак студија. Уз дисертацију кандидат подноси писану сагласност ментора да може поднети докторску дисертацију на оцену.

Комисија за оцену докторске дисертације

Члан 37.

По пријему завршене докторске дисертације, а на предлог одговарајућег тела факултета (програмски савет, катедра, колегијум докторских студија и сл.) Наставнонаучно веће факултета именује Комисију за оцену докторске дисертације.

Комисију из ст. 1 овог члана чине најмање три члана, од којих најмање један члан није у радном односу на Универзитету или факултету. Факултети својим општим актима одређују максималан број чланова комисије.

Члан комисије из става 1. овог члана може бити наставник Универзитета или лице изабрано у научно звање, из земље или иностранства, са научним референцама из одговарајуће научне области из које је тема докторске дисертације ако испуњава услове из Стандарда који важе за ментора и познаје језик на коме је написана докторска дисертација.

Комисија из става 1. овог члана бира председника из реда својих чланова.

Ментор не може бити члан Комисије, уколико другачије није прописано општим актима факултета.

Ментор не може бити председник Комисије.

Извештај Комисије за оцену докторске дисертације

Члан 38.

Председник Комисија за оцену докторске дисертације припрема извештај на основу прикупљених писаних мишљења чланова комисије, а извештај потписују сви чланови комисије.

Извештај комисије из става 1. овог члана садржи:

- основне податке о кандидату и дисертацији (основни подаци о кандидату, наслову дисертације, њеном обиму и библиографским подацима);
- предмет и циљ дисертације (показати да је реч о оригиналној идеји значајној за развој науке, њену примену, односно развој научне мисли уопште);
- основне хипотезе од којих се се полазило у истраживању (да ли су хипотезе научно потврђене или оборене);
- кратак опис садржаја дисертације;
- остварене резултате и научни допринос дисертације (конкретно навести остварени допринос одређеној области науке);
- објављене и саопштене резултате који чине део докторске дисертације;
- закључак са образложењем научног доприноса докторске дисертације (навести да је дисертација урађена према одобреној пријави, да је оригинално и самостално научно дело и да су се стекли услови за њену јавну одбрану) и - датум и потпис чланова комисије.

Када је докторска дисертација у облику скупа објављених научних радова, извештај комисије садржи и мишљење о испуњености услова дефинисаних чланом 19. став 3. овог правилника.

Члан комисије из става 1. овог члана може поднети издвојену оцену докторске дисертације, са образложењем.

Комисије за оцену докторске дисертације може оценити да докторска дисертација може да се прихвати у предатом облику, или да је потребно извршити одређене исправке, или да докторска дисертација не може да се прихвати.

У року од 45 дана од дана именовања, Комисија подноси наставно-научном већу факултета извештај о оцени докторске дисертације.

У случају да Комисија не сачини извештај у року из става 4. овог члана, именује се нова комисија.

Увид јавности

Члан 39.

Након пријема извештаја Комисије за оцену докторске дисертације, декан је дужан да докторску дисертацију и извештај Комисије о оцени докторске дисертације учини доступном јавности у библиотеци факултета и у електронској верзији на званичној интернет страници факултета и Универзитета, до одбране дисертације.

Рок за увид јавности је 30 дана пре усвајања извештаја комисије.

Уколико постоје у писаној форми достављене примедбе на извештај или на докторску дисертацију, Комисија за оцену докторске дисертације у року од 30 дана даје мишљење о примедбама и целокупну документацију доставља наставно-научном већу факултета.

Одлуке о усвајању извештаја Комисије за оцену докторске дисертације и о именовању Комисије за одбрану

Члан 40.

Одлуку о усвајању извештаја Комисије за оцену докторске дисертације и одлуку о именовању Комисије за одбрану докторске дисертације доноси наставно-научно веће факултета по истеку рока из члана 39. став 2. овог правилника.

Наставно-научно веће факултета разматрајући извештај Комисије даје оцену и образлаже:

- 1) да ли је завршена докторска дисертација у складу са одобреном темом и
- 2) да ли наводи садржани у реферату потврђују да су се стекли услови за одбрану докторске дисертације.

Наставно-научно веће факултета разматрајући извештај може донети одлуку о усвајању извештаја и именовати Комисију за одбрану докторске дисертације, одлуку којом се извештај не усваја, или закључак о одлагању доношења одлуке са предлогом у ком делу и на који начин је потребно да се извештај Комисије за оцену докторске дисертације измени или допуни и у ком року.

Уколико наставно-научно веће факултета не прихвати извештај Комисије именује се нова комисија. Одлука о неприхватању извештаја мора бити образложена.

Уколико наставно-научно веће прихвати негативан извештај Комисије за оцену докторске дисертације, докторска дисертација се одбија и кандидат не може поново да је пријави. Одлука о одбијању мора бити образложена. Одлука наставно-научног већа факултета је коначна.

3. Одбрана докторске дисертације

Комисија за одбрану докторске дисертације

Члан 41.

Комисију за одбрану докторске дисертације чине најмање три члана од којих најмање један члан није у радном односу на Факултету или Универзитету.

Члан комисије из става 1. овог члана може бити наставник Универзитета или лице изабрано у научно звање, из земље или иностранства, са научним референцама из одговарајуће научне области из које је тема докторске дисертације ако испуњава услове из Стандарда који важе за ментора и познаје језик на коме је написана докторска дисертација.

Комисија из става 1. овог члана бира председника из реда својих чланова.

Ментор не може бити члан Комисије, уколико другачије није прописано општим актима факултета.

Ментор не може бити председник Комисије.

Сагласност на одлуке о усвајању извештаја

Комисије за оцену докторске дисертације и о именовању

Комисије за одбрану докторске дисертације

Члан 42.

На одлуку о усвајању извештаја Комисије за оцену докторске дисертације и одлуку о именовању Комисије за одбрану докторске дисертације сагласност даје одговарајуће веће научних области Универзитета, односно Веће за ИМТ студије, за студијске програме који су акредитовани у ИМТ пољу.

Уз захтев за давање сагласности (Образац 4.), већу научних области, односно Већу за ИМТ студије, прилажу се и:

- одлука наставно-научног већа факултета о усвајању извештаја Комисије за оцену докторске дисертације;
- извештај комисије о оцени докторске дисертације;
- примедбе на извештај комисије (уколико их је било);
- мишљење Комисије за оцену докторске дисертације о примедбама (уколико их је било) и
- одлука наставно-научног већа факултета о именовању Комисије за одбрану докторске дисертације.

Веће научних области, односно Веће за ИМТ, студије оцењује:

- 1) да ли је урађена докторска дисертација у складу са темом на коју је Универзитет дао сагласност и
- 2) да ли наводи садржани у извештају потврђују да су се стекли услови за одбрану докторске дисертације.

У поступку одлучивања о захтеву за давање сагласности на одлуку о усвајању извештаја Комисије и одлуку о именовању Комисије за одбрану докторске дисертације веће научних области, односно Веће за ИМТ студије, може донети одлуку о давању сагласности или одлуку да се не даје сагласност на одлуку о усвајању извештаја. Ако веће научних области, односно Веће за ИМТ студије, оцени да недостају одређени елементи потребни за одлучивање, донеће закључак о одлагању разматрања захтева ради прибављања допуне и одредиће рок у коме факултет треба да достави тражену допуну.

Веће научних области, односно Веће за ИМТ, студије дужно је да донесе одлуку о давању или одлуку којом се не даје сагласност у року од 60 дана од дана пријема захтева на Универзитету.

Негативна одлука већа научних области, односно Већа за ИМТ студије, из става 5. овог члана мора бити образложена.

На негативну одлуку већа научних области, односно Већа за ИМТ студије, из става 5. овог члана, факултет подносилац захтева може поднети приговор Сенату Универзитета у року од 15 дана од дана пријема одлуке.

Сенат може усвојити приговор ако утврди да је основан и донети одлуку о давању сагласности на извештај о урађеној докторској дисертацији или одбити приговор као неоснован и донети одлуку којом се потврђује првостепена одлука.

Одлука Сената Универзитета о приговору је коначна.

Јавна одбрана докторске дисертације

Члан 43.

Одбрана докторске дисертације је усмена и јавна, а кандидат је брани пред Комисијом за одбрану докторске дисертације.

Дан, час и место одбране заказује се посебном одлуком декана.

Информација о одбрани докторске дисертације са подацима о кандидату, теми, времену и месту одржавања одбране, објављује се у средствима јавног информисања и на интернет страници факултета, најкасније пет дана пре датума одржавања одбране.

Одбрани обавезно присуствује ментор и сви чланови Комисије за одбрану докторске дисертације.

Изузетно, члан Комисије за одбрану докторске дисертације који је из иностранства може учествовати у одбрани путем видео конференцијске линије, што се констатује у записнику са одбране докторске дисертације.

У случају потребе за заштитом јавног здравља и безбедности, одбрана докторске дисертације може да буде одржана путем видео конференцијске линије, на начин којим се обезбеђује јавност. По одобрењу ректора Универзитета, председник комисије приликом заказивања одбране путем видео конференцијске линије образлаже неопходност одржавања одбране на тај начин.

Председник Комисије за одбрану докторске дисертације отвара поступак усмене одбране, укратко износи биографске податке о кандидату и процедурама које су претходиле одбрани.

После речи председника Комисије за одбрану докторске дисертације, кандидат у оквиру времена које му одреди комисија, а највише до 45 минута, излаже садржај своје дисертације, методе које је применио, посебно истиче научне доприносе и износи закључке до којих је у докторској дисертацији дошао.

После излагања кандидата, чланови Комисије за одбрану докторске дисертације постављају питања, а могу тражити и објашњења у вези са дисертацијом. Кандидат је дужан да одговори на питања која му поставе чланови комисије и да пружи тражена објашњења.

Када Комисија за одбрану докторске дисертације утврди да се о предмету одбране довољно расправљало, председник Комисије саопштава да је одбрана закључена и Комисија се повлачи ради гласања и доношења одлуке.

Одлука о одбрани докторске дисертације

Члан 44.

Комисија за одбрану докторске дисертације може донети одлуку да је кандидат "одбранио" или "није одбранио" докторску дисертацију.

Одлука се доноси већином гласова укупног броја чланова Комисије.

Након доношења одлуке, председник Комисије јавно саопштава одлуку.

О усменој одбрани докторске дисертације води се записник који потписују сви чланови Комисије.

Члан Комисије из члана 43. став 5. овог правилника не потписује записник из става 4. овог члана, већ се изјашњава о прихватању записника, о чему се на крају записника ставља посебна забелешка.

Записник се саставља на српском језику, а у случају одбране на неком другом језику записник се саставља и на том језику.

Докторска дисертација се брани само једанпут. Члан 45. Лице које одбрани докторску дисертацију стиче научни назив доктора наука у одговарајућој научној области, односно мултидисциплинарној научној области, у складу са Правилником о листи стручних, академских и научних назива Националног савета за високо образовање и акредитованим студијским програмом.

V ЗАШТИТА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Члан 46.

Израда докторске дисертације се спроводи у складу са правилима поштовања и заштите интелектуалне својине, а у одређеним случајевима и у складу са Законом о заштити пословне тајне.

Члан 47.

У случају да резултати истраживања докторске дисертације укључују иновацију подобну за заштиту права интелектуалне својине, студент и ментор о томе обавештавају

декана и надлежно тело научно истраживачке организације, у циљу спровођења поступка правне заштите и комерцијализације резултата истраживања.

VI РЕПОЗИТОРИЈУМ ОДБРАЊЕНИХ ДОКТОРСКИХ ДИСЕРТАЦИЈА

Члан 48.

Универзитетска библиотека "Светозар Марковић" као организациона јединица Универзитета, формира регистар и базу у електронском облику (Дигитални репозиторијум Универзитета) у којем се трајно чувају електронске верзије одбрањених докторских дисертација на Универзитету и факултетима, заједно са извештајем комисије за оцену докторске дисертације (без видљивих потписа у складу са заштитом података о личности), подацима о ментору и саставу комисије и подацима о заштити ауторских права, са циљем да се сви наведени подаци учине јавно доступним.

У докторској дисертацији се као обавезни саставни делови налазе и следеће потписане изјаве:

- потписана изјава о ауторству којом се тврди да у докторској дисертацији нема делова којима се нарушавају ауторска права других особа;
- потписана изјава да су обе верзије, штампана и електронска, истоветне;
- потписана изјава којом се овлашћује Универзитетска библиотека "Светозар Марковић" да дисертацију чува у Дигиталном репозиторијуму Универзитета, те је учини доступном јавности, под условима дефинисаним лиценцом за коју се аутор одлучи.

Универзитетска библиотека "Светозар Марковић" трајно чува штампану и електронску верзију докторских дисертација одбрањених на Универзитету.

Копију садржаја који се чува у Дигиталном репозиторијуму Универзитет је дужан да у року од три месеца од одбране докторске дисертације достави у централни репозиторијум који води надлежно министарство.

VII ПРОМОЦИЈА ДОКТОРА НАУКА

Члан 49.

Факултет на коме је кандидат одбранио докторску дисертацију, у року од месец дана од дана одбране, Универзитету доставља:

- оригинал записника са јавне одбране докторске дисертације;
- захтев за издавање дипломе доктора наука, са личним подацима о кандидату, подацима који се односе на претходно образовање кандидата, подацима о датуму одбране и наслову докторске дисертације;
- биографију кандидата и
- друге неопходне документе, на захтев Стручне службе Универзитета.

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

**УПУТСТВО О ОБЛИКУ И САДРЖАЈУ
ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ КОЈА СЕ БРАНИ
НА УНИВЕРЗИТЕТУ У БЕОГРАДУ**

Београд, 2019

1. ОПШТА ПРАВИЛА ЗА ПИСАЊЕ И ОБЛИКОВАЊЕ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација је завршни део студијског програма докторских студија и представља самостални и оригинални научноистраживачки рад кандидата у одговарајућој научној области или више научних области.

Докторска дисертација пише се на српском језику или на другом језику, у складу са Статутом Универзитета у Београду и Правилником о докторским студијама на Универзитету у Београду. Када се дисертација пише на српском језику, може се писати ћирилицом или латиницом, у складу са правописним нормама и препорукама.

Дисертација треба да буде штампана на папиру формата А4 (210×297mm) са маргинама од 20mm. Проред основног текста рада треба да буде подешен на 1 ред. Текст сваке странице треба да буде логично подељен у одељке.

Текст се штампа двострано и странице треба да буду означене бројевима. Броје се све странице од Увода до краја рада. Означавање странице бројем (пагинација) се исписује на средини доње маргине.

Облик писма (фонт) којим се штампа докторски рад треба да буде типа антиква (серифни фонтови, као што су: *Times New Roman, Garamond, Cambria, Minion, Book Antiqua, Free Serif, Linux Libertine*, и слични), осим корица и насловне странице, за које се користи облик писма типа гротеск (бесерифни фонтови, као што су: *Arial, Helvetica, Gill Sans, Calibri, Myriad, Free Sans, Linux Biolinum*, и слични). Величина писма основног текста докторске дисертације треба да буде 12 типографских тачака.

Све табеле и слике треба да имају одговарајући наслов и да буду нумерисане. Бројеви и наслови табела налазе се увек изнад табела. Бројеви и наслови слика налазе се увек испод слика. Ако илустрација није изворни допринос аутора обавезно је навођење извора (ако је илустрација већ објављена), односно аутора од којег је преузета (ако илустрација још није објављена). Извор се наводи непосредно испод илустрације. Ако је илустрација репродукција уметничког дела, наводи се аутор (ако је познат), наслов, као и остали неопходни подаци релевантни за поједине уметничке врсте.

Опште правило је да се у свим писаним радовима увек јасно мора одвојити туђи текст, као и туђи подаци, од ауторовог текста, његових закључака, идеја, података и сл. Од других аутора се могу преузети мањи делови текста, али се то увек мора означити наводницима, уз тачно навођење на уобичајен начин у тексту и литератури одакле је текст преузет.

Предата дисертација мора да буде укоричена у тврди или броширани повез.

Електронска верзија дисертације мора бити идентична штампаној и дата у формату за архивирање у дигитални репозиторијум Универзитета у Београду.

2. САДРЖАЈ ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Докторска дисертација треба да садржи следеће елементе:

- **Насловну страницу на језику на којем је рад писан**
- **Насловну страницу на енглеском језику** (ако рад није писан на енглеском језику, а ако јесте, онда на српском језику)
- **Страницу са информацијама о ментору/менторима, члановима комисије за одбрану докторске дисертације и о датуму одбране**
- **Изјаве захвалности** (необавезно)
- **Странице са подацима о докторској дисертацији на српском језику** (односно на језику на којем је рад писан)
- **Странице са подацима о докторској дисертацији на енглеском језику** (односно на српском језику, ако је рад писан на енглеском језику)
- **Садржај**
- **Текст рада по поглављима**
- **Литературу**
- **Прилоге** (необавезно)
- **Биографију аутора**
- **Изјаву о ауторству, Изјаву о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада, Изјаву о коришћењу**

3. ОБЛИКОВАЊЕ НАСЛОВНЕ СТРАНИЦЕ

Насловна страница докторске дисертације садржи следећи текст:

- Назив Универзитета (величина писма: 16 типографских тачака);
- Назив факултета (величина писма: 16 типографских тачака);
- Име, средње слово и презиме аутора (величина писма: 16 типографских тачака);
- Наслов докторске дисертације (величина писма: 22 типографске тачке);
- Докторска дисертација (назнака о врсти рада) (величина писма: 16 типографских тачака);
- Место, година (величина писма: 16 типографских тачака).

Овај текст се исписује на језику на којем је дисертација писана.

Ако је дисертација писана на српском језику, иза насловне странице на српском следи насловна страница на енглеском језику. Ако је рад писан на енглеском језику, насловна страница исписује се на енглеском, а иза ње следи насловна страница на српском језику. Ако је дисертација писана на другом језику, онда се насловна страница исписује на том језику, иза чега следе насловне странице на српском и енглеском језику.

Следе примери обликовања насловне странице на српском језику (ћирилицом и латиницом) и на енглеском језику:

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ

НАЗИВ ФАКУЛТЕТА

Петар П. Петровић

НАСЛОВ РАДА

докторска дисертација

Београд, 2019

UNIVERZITET U BEOGRADU

NAZIV FAKULTETA

Petar P. Petrović

NASLOV RADA

doktorska disertacija

Beograd, 2019

UNIVERSITY OF BELGRADE

NAZIV FAKULTETA (na engleskom)

Petar P. Petrović

NASLOV RADA (na engleskom)

Doctoral Dissertation

Belgrade, 2019

4. ОБЛИКОВАЊЕ СТРАНИЦЕ СА ПОДАЦИМА О МЕНТОРУ/МЕНТОРИМА, ЧЛАНОВИМА КОМИСИЈЕ ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ И ДАТУМОМ ОДБРАНЕ

Страница са подацима о ментору, члановима Комисије за одбрану докторске дисертације и датумом одбране садржи следећи текст:

- Ментор: титула, име и презиме, звање, назив универзитета и факултета/института
- Чланови комисије: титула, име и презиме, звање, назив универзитета и факултета/института
- Датум одбране: дан, месец, година (уколико није познат у моменту корицења додаје се накнадно)

Овај текст исписује се писмом величине 12 типографских тачака.

5. ОБЛИКОВАЊЕ СТРАНИЦА СА ПОДАЦИМА О ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ

Странице са подацима о докторској дисертацији садржи следеће ставке, исписане на језику на којем је дисертација писана:

- Наслов докторске дисертације
- Сажетак
- Кључне речи (до 10)
- Научна област
- Ужа научна област

Ако је дисертација писана на српском језику, иза страница са подацима о докторској дисертацији на српском следе исти подаци на енглеском језику (Abstract; Key words; Scientific field; Scientific subfield). Ако је рад писан на енглеском језику, прво се наводе ови подаци на енглеском, а затим следе странице са овим подацима на српском језику. Ако је дисертација писана на неком другом језику, онда се странице са подацима о докторској дисертацији исписују на том језику, иза чега следе истоветни подаци на српском и енглеском језику.

Сажетак дисертације (до 1800 словних знакова с проредом) мора бити написан тако да омогући читаоцу разумевање циља рада, метода истраживања, резултата, уз битна образложења и ауторове закључке.

У кључним речима треба навести до 10 најбитнијих појмова који се обрађују у дисертацији.

Текст на овим страницама исписује се писмом величине 12 типографских тачака.

6. НАВОЂЕЊЕ ЛИТЕРАТУРЕ

Литература се наводи азбучним или абецедним редом (у складу са коришћеним језиком, односно писмом) или према реду појављивања у тексту (зависно од стила цитирања литературе који се користи у одговарајућој научној области). Наводе се сви радови чији су делови у докторском раду експлицитно наведени, као и они на које се аутор позива. У попису литературе не сме бити радова који нису цитирани, ни оних на које се у раду не упућује.

Текст се исписује се писмом величине 12 типографских тачака.

7. УКЉУЧИВАЊЕ ПРИЛОГА

Уколико се при изради рада користе одређени прилози (нпр. одређене анкете, обрасци и сл.), њих треба додати на крају рада. Могу се означити као: ПРИЛОГ А, ПРИЛОГ Б, или ПРИЛОГ 1, ПРИЛОГ 2... и слично.

8. ОБЛИКОВАЊЕ БИОГРАФИЈЕ АУТОРА

Биографија треба да буде написана у трећем лицу једнине, а њен опсег не треба да прелази 1800 словних знакова с проредом.

Текст се исписује се писмом величине 12 типографских тачака.

9. УКЉУЧИВАЊЕ ПОТПИСАНИХ ИЗЈАВА

Попуњене и потписане изјаве, на посебним обрасцима (Изјава о ауторству, Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада, Изјава о коришћењу), као додатак, чине саставни део штампане и електронске верзије дисертације.

Попуњени и потписани обрасци изјава стављају се на крају, иза биографије аутора.

Изјава о ауторству

Име и презиме аутора _____

Број индекса _____

Изјављујем

да је докторска дисертација под насловом

- резултат сопственог истраживачког рада;
- да дисертација у целини ни у деловима није била предложена за стицање друге дипломе према студијским програмима других високошколских установа;
- да су резултати коректно наведени и
- да нисам кршио/ла ауторска права и користио/ла интелектуалну својину других лица.

Потпис аутора

У Београду, _____

Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада

Име и презиме аутора _____

Број индекса _____

Студијски програм _____

Наслов рада _____

Ментор _____

Изјављујем да је штампана верзија мог докторског рада истоветна електронској верзији коју сам предао/ла ради похрањивања у **Дигиталном репозиторијуму Универзитета у Београду**.

Дозвољавам да се објаве моји лични подаци везани за добијање академског назива доктора наука, као што су име и презиме, година и место рођења и датум одбране рада.

Ови лични подаци могу се објавити на мрежним страницама дигиталне библиотеке, у електронском каталогу и у публикацијама Универзитета у Београду.

Потпис аутора

У Београду, _____

Изјава о коришћењу

Овлашћујем Универзитетску библиотеку „Светозар Марковић“ да у Дигитални репозиторијум Универзитета у Београду унесе моју докторску дисертацију под насловом:

која је моје ауторско дело.

Дисертацију са свим прилозима предао/ла сам у електронском формату погодном за трајно архивирање.

Моју докторску дисертацију похрањену у Дигиталном репозиторијуму Универзитета у Београду и доступну у отвореном приступу могу да користе сви који поштују одредбе садржане у одабраном типу лиценце Креативне заједнице (Creative Commons) за коју сам се одлучио/ла.

1. Ауторство (CC BY)
2. Ауторство – некомерцијално (CC BY-NC)
3. Ауторство – некомерцијално – без прерада (CC BY-NC-ND)
4. Ауторство – некомерцијално – делити под истим условима (CC BY-NC-SA)
5. Ауторство – без прерада (CC BY-ND)
6. Ауторство – делити под истим условима (CC BY-SA)

(Молимо да заокружите само једну од шест понуђених лиценци.
Кратак опис лиценци је саставни део ове изјаве).

Потпис аутора

У Београду, _____

1. **Ауторство.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце, чак и у комерцијалне сврхе. Ово је најслободнија од свих лиценци.
2. **Ауторство – некомерцијално.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела.
3. **Ауторство – некомерцијално – без прерада.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, без промена, преобликовања или употребе дела у свом делу, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела. У односу на све остале лиценце, овом лиценцом се ограничава највећи обим права коришћења дела.
4. **Ауторство – некомерцијално – делити под истим условима.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце и ако се прерада дистрибуира под истом или сличном лиценцом. Ова лиценца не дозвољава комерцијалну употребу дела и прерада.
5. **Ауторство – без прерада.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, без промена, преобликовања или употребе дела у свом делу, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце. Ова лиценца дозвољава комерцијалну употребу дела.
6. **Ауторство – делити под истим условима.** Дозвољаваате умножавање, дистрибуцију и јавно саопштавање дела, и прераде, ако се наведе име аутора на начин одређен од стране аутора или даваоца лиценце и ако се прерада дистрибуира под истом или сличном лиценцом. Ова лиценца дозвољава комерцијалну употребу дела и прерада. Слична је софтверским лиценцама, односно лиценцама отвореног кода.

10. ОБЛИКОВАЊЕ КОРИЦА

Прва страница корица има исти садржај и обликује се на исти начин као и насловна страница на језику на којем је докторска дисертација написана.

11. ЕЛЕКТРОНСКА ВЕРЗИЈА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Електронска верзија докторске дисертације предаје се у облику фајла чији је садржај идентичан штампаној дисертацији у PDF формату.

У фајл су обавезно укључене и попуњене изјаве (Изјава о ауторству, Изјава о истоветности штампане и електронске верзије докторског рада, Изјава о коришћењу). У електронској верзији потпис на изјавама није потребан.

Назив фајла се одређује на следећи начин: prezime_ime докторанда.